

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 9. 5. 2024

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: 0091/SO/2024

Programová služba: TA3

Vysielateľ: C. E. N. s.r.o.

Číslo autorizácie vysielania: AT/87

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 0091/SO/2024 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TA3 vysielateľa C. E. N. s.r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

T: 20. 5. 2024

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 9. 5. 2024

Podnet na preverenie č. 0091/SO/2024 zaevidovaný dňa 12. 2. 2024
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Šport+
Deň a čas vysielania: 9. 2. 2024 22:30 hod.

Programová služba: TA3
Vysielateľ: C. E. N. s.r.o.
Číslo autorizácie: AT/87

Dátum: 30. 4. 2024

OBSAH PODNETU:

„Prosím preveriť použité priloženého cudzojazyčného pojmu (ouvertúra) v rámci poskytovania informácií verejnosti (nezrozumiteľné, zavádzajúce, neurčité, nepochopiteľné niektorou skupinou príjemcov informácie a pod.).

Zároveň prosím o poskytnutie informácie o riešení a vybavení veci, predpokladám a dúfam, že zahájite konanie v danej veci.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):

§ 20 Všeobecné povinnosti vysielateľa

„(4) Vysielateľ je povinný

a) zabezpečiť pri vysielaní programov a iných zložiek programovej služby používanie štátneho jazyka, jazykov národnostných menšín a iných jazykov v súlade s osobitnými predpismi, 16)“

Zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku

§ 2 Štátny jazyk a jeho ochrana

(2) Kodifikovanú podobu štátneho jazyka na podnet odborných slovakistických výskumných pracovísk a odborníkov v oblasti štátneho jazyka schvaľuje a zverejňuje Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo kultúry") na svojej internetovej stránke.

(3) Akýkoľvek zásah do kodifikovanej podoby štátneho jazyka v rozpore s jeho zákonitostami je neprípustný.

§ 5 Používanie štátneho jazyka v niektorých oblastiach verejného styku

(1) Vysielanie rozhlasovej programovej služby 9a) a vysielanie televíznej programovej služby 9b) sa na území Slovenskej republiky uskutočňuje v štátnom jazyku okrem vysielania

a) inojazyčných televíznych programov 9c) alebo iných zložiek televíznej programovej služby s titulkami v štátnom jazyku alebo ktorým bezprostredne predchádza alebo po ktorých bezprostredne nasleduje ich vysielanie v štátnom jazyku,

b) inojazyčných rozhlasových programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby, ktorým bezprostredne predchádza alebo po ktorých bezprostredne nasleduje ich vysielanie v štátnom jazyku a rozhlasových programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby v regionálnom vysielaní alebo lokálnom vysielaní určených pre príslušníkov národnostnej menšiny vrátane podujatí v priamom prenose,

c) rozhlasovej programovej služby Rozhlasu a televízie Slovenska určenej na vysielanie kultúrnych a informačných programov do zahraničia, 10)

d) televíznych a rozhlasových jazykových kurzov a relácií s príbuzným zameraním,

e) hudobných diel s pôvodnými textami,

f) rozhlasových programov Rozhlasu a televízie Slovenska v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín, 11)

g) audiovizuálnych diel alebo zvukových záznamov umeleckých výkonov šírených vysielaním v pôvodnej jazykovej úprave spĺňajúcej požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka, 11a)

h) audiovizuálnych diel, ktorých dabing v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka bol vyrobený pred 1. januárom 2008 a ktoré boli odvysielané na území Slovenskej republiky pred 1. januárom 2008,

i) pôvodných jazykových prejavov jednotlivých osôb v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka zaradených do spravodajských, publicistických a zábavných televíznych relácií alebo rozhlasových relácií,

j) podujatia v priamom prenose so simultánnym tlmočením do štátneho jazyka v rámci inojazyčnej relácie.

§ 11 Spoločné a prechodné ustanovenia

Štátnym jazykom sa na účely § 3 až 8 rozumie slovenský jazyk v kodifikovanej podobe podľa § 2 ods. 2; tým sa nevylučuje používanie inojazyčných nových odborných pojmov, termínov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré sa ešte neustálil a nekodifikoval v štátnom jazyku vhodný rovnocenný výraz, ako aj používanie nespisovných jazykových prostriedkov, ak ide o ich funkčné využitie, najmä v umeleckej tvorbe a v publicistike. (<https://www.zakonypreludi.sk/zz/1995-270#p5>)

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ namietá: „Prosím preveriť použité priloženého cudzojazyčného pojmu (ouvertúra) v rámci poskytovania informácií verejnosti (nezrozumiteľné, zavádzajúce, neurčité, nepochopiteľné niektorou skupinou príjemcov informácie a pod.).“

Obsah mal byť odvysielaný v programe Šport+ vo vysielaní programovej služby TA3 dňa 9. 2. 2024 v čase cca 22:30:38 hod.

O programe:

„Hlavná športová relácia na TA3. Súhrn najdôležitejších domácich a zahraničných športových udalostí. Reportáže, výsledky, rozhovory, analýzy, zaujímavé témy. Skúsení moderátori a ich hostia v štúdiu. Najrýchlejšie a najkomplexnejšie informácie zo športu denne o 22:30.“ (zdroj: <https://www.ta3.com/sportplus>).

Vzhľadom na predmet podnetu sme program analyzovali v súvislosti s ustanovením § 20 ods. 4 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z., podľa ktorého:

(4) Vysielateľ je povinný

a) zabezpečiť pri vysielaní programov a iných zložiek programovej služby používanie štátneho jazyka, jazykov národnostných menšín a iných jazykov v súlade s osobitnými predpismi, 16)

V monitorovanom programe sme v súvislosti s námietkou podávateľa zaznamenali výraz „ouvertúra“ v príspevku nazvanom „Suverénna ouvertúra Slovana“.

Popis príspevku:

22:31:14 Redaktor: „Bratislavský Slovan začal suverénne jarnú časť futbalovej Niké ligy (pod obrazom sa objaví text: „Suverénna ouvertúra Slovana“). V ouvertúre mal pritom zodpovednú úlohu pod Dubňom čeliť svojmu prenasledovateľovi v tabuľke MŠK Žilina.“

22:31:27 Obraz nastupujúcich futbalových mužstiev na trávnik v pozadí. pod obrazom sa objaví text: „Žilina – Slovan 0:4“

Redaktor: „V prípade úspechu mohli Žilinčania stiahnuť náskok Slovana na štyri body, no predaj piatich hráčov sa výrazne prejavil. Po Strelcovej akcii šiel Slovan do vedenia Barseghjanovým gólom už v deviatej minúte. Slovan ťažil z kompaktného kolektívneho výkonu a ešte do prestávky viedol 2:0, keď Belko vyrazil Weissovi pokutový kop, ale na dorážku už nestačil. V úvode druhého polčasu sa nezávinene zranil brankár Milan Borjan. Nedohral, ale vo štvrtok v Grazi aj tak nemohol nastúpiť v pohári pre trest. Jeho náhradník Martin Trnovský aspoň dostal solídnu minútáž. Slovan začal postupne dominovať, aj keď najprv Barseghjan a po ňom ani Weiss nevyužili dobré príležitosti na zvýšenie skóre. V prospech majstra bol aj počet striel na bránu dvanásť ku jednej. V 72. minúte prišiel na ihrisko aj ostro sledovaný Gerson Rodrigues a už onedlho prihral na gól Jabovi Kankavovi a v nadstavenom čase, keď už nebol v hre kapitán Weiss, šiel realizovať penaltu. Suverénne ju zvládol prvým gólom v belasom drese. Jedna plus jedna je jeho vydarený vklad, pričom po víťazstve 4:0 nad Žilinou je to už štrnásty zápas Slovana bez prehry. Teraz sa môže sústrediť na Sturm Graz.“

22:32:40 koniec príspevku

Podávateľ poukázal na použitie nevhodného výrazu „**ouvertúra**“ v programe Šport+ vo vysielaní programovej služby TA3, cit.: „Prosím preveriť použité priloženého cudzojazyčného pojmu (ouvertúra) v rámci poskytovania informácií verejnosti (nezrozumiteľné, zavádzajúce, neurčité, nepochopiteľné niektorou skupinou príjemcov informácie a pod.“

- **ouvertúra** [uv-] -y -túr ž. - podľa **Krátkeho slovníka slovenského jazyka 4** z r. 2003 je hud. termín označujúci predohru;
- podľa **Slovníka súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N, O – Pn** z r. 2006, 2011, 2015 a 2021 je **ouvertúra** [uv-] -ry -túr ž. (fr.)
 1. hud. inštrumentálny úvod k väčšiemu hudobnému dielu, predohra; samostatná skladba obyč. programového charakteru: koncertná o.; o. opery; napísať k opere tri rôzne ouvertúry
 2. kniž. udalosť, jav, ktorý priamo predchádza niečomu závažnému, rozhodujúcemu, ktorým sa niečo začína, úvod, začiatok, predohra: o. revolúcie; atentát bol ouvertúrou vojny; Všetko sa iba začína, je to ouvertúra k oveľa väčším sociálnym a rasovým otrasom. [Pd 2011]
 3. šport. publ. úvodná časť športových podujatí, pretekov, úvod;
- Podľa **Slovníka cudzích slov** (akademický) z r. 2005 je **ouvertúra** hudobný výraz pre orchestrálnu skladbu, uvádzajúcu operu, balet a pod.; predohru; samostatnú skladbu obyčajného programového charakteru; prenesený knižný výraz pre niečo, čo priamo predchádza pred niečím, úvod, nástup, začiatok.

Slovná zásoba je súhrn všetkých slov jazyka. Základná slovná zásoba (jadro slovnej zásoby) má 1 000 až 1 500 slov. Je to súhrn najfrekvencovanejších slov, ktoré potrebujeme na jednoduché dorozumenie s ľuďmi. Slovná zásoba je u každého človeka rôzna, závisí od vzdelania, veku, skúseností. Slovná zásoba ako celok sa neustále vyvíja, mení, niektoré slová zanikajú, iné sa objavujú. Slová sú rôznorodé. Delenie slov môže byť podľa viacerých kritérií:

- podľa významu na jednovýznamové a viacvýznamové;
- podľa zloženia na základné, odvodené a zložené;
- podľa citového zafarbenia na citovo zafarbené a neutrálne;
- podľa zaradenia do štýlu na hovorové, odborné (termíny), básnické a knižné;
- podľa spisovnosti na spisovné, nespisovné (nárečové a slangové);
- podľa doby vzniku na archaizmy (zastarané slová, historizmy) a neologizmy;
- podľa pôvodu na domáce a cudzie (zdroj: <https://slovincina.eu/slovna-zasoba-a-jej-rozdelenie/>).

Každý jazyk sa prirodzene vyvíja a obohacuje aj slovami, ktoré preberá z cudzích jazykov v prirodzenej interakcii s inými národmi a kultúrami. Slovenčina podobne ako iné jazyky preberá z cudzích jazykov

tie pomenovania, ktoré sú funkčné, čiže v rôznych komunikačných sférach a situáciách uspokojujú komunikačnú potrebu používateľov jazyka v celonárodnom rozsahu.

(zdroj: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/ksj/publikacie/OOAB_lexikologia.pdf).

Slovo „ouvertúra“ je spisovný výraz, je uvedený v Kodifikačnej príručke (**Krátky slovník slovenského jazyka 4** z r. 2003 a v **Slovník súčasného slovenského jazyka A – G, H – L, M – N, O – Pn** z r. 2006, 2011, 2015 a 2021).

Podľa pôvodu ho môžeme zaradiť medzi cudzie slová s pôvodom vo francúzštine. V slovnej zásobe sa nachádza už dlhodobo, čo je zrejme aj z toho, že je uvedený v kodifikačnej príručke Krátky slovník slovenského jazyka 4 vydanej v roku 2003.

Na základe uvedeného konštatujeme, že výraz „ouvertúra“ je spisovným výrazom, ide o pojem používaný okrem hudobnej sféry aj v iných situáciách a oblastiach, napr. pri športe. Tak tomu bolo aj v prípade nami monitorovaného vysielania, kde bolo slovo ouvertúra použité v prenesenom význame na pomenovanie úspešného úvodu futbalového klubu Slovan na začiatku jarnej časti futbalovej sezóny. Sme toho názoru, že k porušeniu § 20 ods. 4 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. nedošlo.

Domnievame sa tiež, že z kontextu v príspevku redaktora a súčasného sprievodného textu pod obrazom s pomenovaním „ouvertúra“ bolo možné vyvodiť, že ide o ekvivalent pojmu úvodného začiatku sezóny tohto klubu.

* * *

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené sa domnievame, že vysielateľ C. E. N. s.r.o. odvysielaním programu *Šport+* dňa 9. 2. 2024 o cca 22:30:38 hod. na programovej službe TA3 neporušil ustanovenia zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0091/SO/2024)

Monitorované vysielanie: Šport+

Deň vysielania: 9. 2. 2024

Čas vysielania: 22:30 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu vysielateľa.

časový kód záznamu o cca:

22:30:00 začiatok záznamu vysielania

prebiehajúci **reklamný blok**

22:30:38 začiatok programu Šport+

zvučka programu a obrazy rôznych športových disciplín v pozadí

(Pod obrazom je lišta s pravidelne sa meniacim rolovaným textom rôznych domácich i svetových správ, ktorá je na obraze počas celého programu).

22:30:54 Na obraze redaktor Miroslav Michalech, stručné zhrnutie nasledujúcich správ a privítanie televíznych divákov

Zvukovo-obrazový predel

22:31:14 Redaktor: „*Bratislavský Slovan začal suverénne jarnú časť futbalovej Niké ligy (pod obrazom sa objaví text: „Suverénna ouvertúra Slovana“). V ouvertúre mal pritom zodpovednú úlohu pod Dubňom čeliť svojmu prenasledovateľovi v tabuľke MŠK Žilina.*“

22:31:27 Obraz nastupujúcich futbalových mužstiev na trávnik v pozadí.

pod obrazom sa objaví text: „*Žilina – Slovan 0:4*“

Redaktor: „*V prípade úspechu mohli Žilinčania stiahnuť náskok Slovana na štyri body, no predaj piatich hráčov sa výrazne prejavil. Po Strelcovej akcii šiel Slovan do vedenia Barseghjanovým gólom už v deviatej minúte. Slovan ťažil z kompaktného kolektívneho výkonu a ešte do prestávky viedol 2:0, keď Belko vyrazil Weissovi pokutový kop, ale na dorážku už nestačil. V úvode druhého polčasu sa nezávinene zranil brankár Milan Borjan. Nedohral, ale vo štvrtok v Grazi aj tak nemohol nastúpiť v pohári pre trest. Jeho náhradník Martin Trnovský aspoň dostal solídnu minútáž. Slovan začal postupne dominovať, aj keď najprv Barseghjan a po ňom ani Weiss nevyužili dobré príležitosti na zvýšenie skóre. V prospech majstra bol aj počet striel na bránu dvanásť ku jednej. V 72. minúte prišiel na ihrisko aj ostro sledovaný Gerson Rodrigues a už onedlho prihral na gól Jabovi Kankavovi a v nadstavenom čase, keď už nebol v hre kapitán Weiss, šiel realizovať penaltu. Suverénne ju zvládol prvým gólom v belasom drese. Jedna plus jedna je jeho vydarený vklad, pričom po víťazstve 4:0 nad Žilinou je to už štrnásty zápas Slovana bez prehry. Teraz sa môže sústrediť na Sturm Graz.*“

22:32:40 koniec príspevku

22:32:41 Na obrazovke sa objaví tabuľka Futbal – Niké liga, 19. kolo (prvé kolo jarnej časti) s plánovanými aj odohranými zápasmi

22:32:58 Mladí Žilinčania proti FC Kodaň

22:34:21 Bénes s gólom aj s červenou kartou

22:35:14 PSG opustí Park Princov

22:35:37 Dve víťazstvá nad Nemeckom

22:37:28 Coreau skončil v Slovane

22:37:41 Hokej – NHL základná časť, tabuľka s výsledkami zápasov

22:37:57 Simonová zlatá v šprinte, Kuzminová 61.

22:39:03 Basketbal – Niké SBL 29. kolo, tabuľka s výsledkom zápasu

22:39:21 Curry premenil 11 trojok

22:39:39 New York Knicks – Dallas 108:122

22:40:20 Redaktor sa rozlúči s televíznymi divákmi

22:40:38 koniec programu

22:40:44 zvukovo-obrazový predel
začiatok programu Štúdio TA3
Príspevok „A. Vencel oslavuje 80 rokov“ – rozhovor s hosťom v štúdiu

22:56:21 koniec programu Štúdio TA3

22:56:22 zvukovo-obrazový predel, reklama

22:56:55 koniec reklamy

22:56:56 upútavka na program *Špeciál s Ilievom*

22:57:21 Počasie

22:58:34 upútavka na programy *Šport+, V politike*

22:59:22 zvukovo-obrazový predel, reklama

22:59:59 koniec záznamu vysielania